

عُذِّبَ لِحَالِهِ: «مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبِيٍّ لَلِاقِ: لَاقَ أُمَّهُ نَعْلُ لَلِضَرَّ مَعْنَى نَبِيٍّ عَمَّ
مَكَاحُ لِهَآؤِ». «رَخَّالٌ عَفْرُ أُمَّهُ دَحْأٌ عَفْرُ إِذِافٍ، أَعْيَمَجٌ أَنْ رُقُ نَامِي لِهَآؤِ»

Ибн Умар розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Ҳаё ва иймон иккиси бирга яқинлаштирилган. Қачон улардан бири кўтарилса, бошқаси ҳам кўтарилади», дедилар».

Ҳоким ривоят қилган.

عَنْ أُمِّ أَمٍّ: «مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبِيٍّ لَلِاقِ: لَاقَ أُمَّهُ نَعْلُ لَلِضَرَّ مَعْنَى نَبِيٍّ عَمَّ
يَذْمُرُ لِهَآؤِ». «هَذَا زَالٌ لِيَّ شَيْءٌ فَيُؤْتِي حَالَهُ نَاكِ أَمَّوْهُ، هَذَا شَيْءٌ لِيَّ شَيْءٌ فَيُؤْتِي حَالَهُ»

Анас розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Фаҳш нимада бўлса, албатта ўшани шарманда қилади. Ҳаё нимада бўлса, албатта ўшани зийнатлайди», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

عَنْ لَاقِ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبِيٍّ لَلِاقِ: لَاقَ أُمَّهُ نَعْلُ لَلِضَرَّ مَعْنَى نَبِيٍّ عَمَّ نَبِيٍّ
نَمَّ نَبِيٍّ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبِيٍّ لَلِاقِ: لَاقَ أُمَّهُ نَعْلُ لَلِضَرَّ مَعْنَى نَبِيٍّ عَمَّ نَبِيٍّ لَعْلَلُ لَيْلِ
عَنْ لَاقِ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبِيٍّ لَلِاقِ: لَاقَ أُمَّهُ نَعْلُ لَلِضَرَّ مَعْنَى نَبِيٍّ عَمَّ نَبِيٍّ
عَنْ لَاقِ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبِيٍّ لَلِاقِ: لَاقَ أُمَّهُ نَعْلُ لَلِضَرَّ مَعْنَى نَبِيٍّ عَمَّ نَبِيٍّ

Имрон ибн Ҳусойн розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Ҳаё фақатгина яхшилик келтиради», дедилар.

Бушайр ибн Каъб:

«Ҳикмат» да «Виқорли бўлиш ҳаёдандир. Сокинлик ҳаёдандир» деб ёзилган», деди.

Шунда Имрон унга:

«Мен сенга Расулulloҳ соллаллоху алайҳи васалламдан ҳадис сўзласам, сен менга саҳифангдан сўзлайсанми?!» деди».

نَامُتْ عَن دَأْتَسَا مُثْ، تَدَحَّتْ فِ كَلْدَكَ وَوَهْ هَلْ نَدَأْفُ، رَمَعَن دَأْتَسَا مُثْ، تَدَحَّتْ
لُوقَا أَلْوَ دَمْحُمَ لَأَقْ، هَبَايْثُ يَّوَسَّوْ، مَلَّسَّوْ هَيْلَعُ هَلْ لَأَلْ لُؤْسَرَّ سَلَجَفْ
مَلَفِ رُكَبْ وَبَأَلْ خَدُّ شَيْئَاعُ تَلَأَقْ، حَرَّخْ أَمَلَفْ، تَدَحَّتْ فِ لَحَدَفِ، دِحْ أَوْ مَوِيَّ فِ كَلْدِ
نَامُتْ عَن لَحَدِّ مُثْ، هَلْ شَتَّ هَتَّ مَلَفْ رَمَعَن لَحَدِّ مُثْ، هَلْ أَبْتَمَلَّوْ، هَلْ شَتَّ هَتَّ
«ةَكَيْئَالْمَلْ أُوْنَمِ يَحْتَسِتْ لُجَرُّ نَمِ يَحْتَسَا أَلْأُ» : لَأَقُفْ، كَبَايْثُ تَيَّوَسَّوْ تَسَلَجَفْ
أَلْ نَأَلْ لَأَلْ كَلَّتْ لَعُ هَلْ تَنْدَأْنِ إِي شَخَّ يَّوَسَّوْ، يَّيَّحْ لُجَرَّ نَامُتْ عَن نَأَلْ : «ةَيَّ أَوْرِي فَوَّ
مَلَّسُّمَ أَمَّهَ أَوْرَ». «وَتَجَّحَّحْ فِ يَّيَّ لِعُ لَبَّيَّ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам менинг уйимда икки сонлари ёки болдирлари очиқ ҳолда ёнбошлаб ётган эдилар. Бас, Абу Бакр изн сўради. Унга изн берилди. Ул зот эса ҳалиги ҳолатда у билан гаплашдилар. Сўнгра Умар изн сўради. Унга ҳам изн берилди. Ул зот яна ҳалиги ҳолда у билан ҳам гаплашдилар. Сўнгра Усмон изн сўради. Ул зот ўтирдилар ва кийимларини тўғриладилар. ((Ровийлардан бири) Муҳаммад: «Буларни ҳаммаси бир кунда бўлган», демайман», деди.) У кириб, гаплашди. Сўнгра чиқиб кетганида Оиша:

«Эй Аллоҳнинг Расули, Абу Бакр кирган эди, унча ёзилмадингиз ҳам, эҳтимом бермадингиз ҳам. Сўнгра Умар кирган эди, унча ёзилмадингиз ҳам, эҳтимом бермадингиз ҳам. Усмон кирганда эса ўтириб, кийимларингизни тўғриладингиз?» деди.

«Фаришталар ҳаё қиладиган одамдан мен ҳаё қилмас эканманми?!», дедилар у зот.

Бошқа бир ривоятда:

«Албатта, Усмон ўта ҳаёли одам. Агар мен ўша ҳолатда унга изн берсам, менга ҳожатини етказа олмасмикан деб қўрқдим», деганлар.

Икковини Муслим ривоят қилган.

Эҳтимол, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг «Фаришталар ҳаё қиладиган одамдан мен ҳаё қилмас эканманми?!» деган сўзлари нафақат охирги умматнинг охирги Расули томонидан, балки дунё тарихида барча ўтган умматларнинг барча набийлари томонидан ҳам ҳазрати Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳудан бошқа ҳеч кимга айтилмаган бўлса керак.

Салафи солиҳлар ва ҳаё.

Абу Нуъаймнинг «Хулятул авлиё» китобида Абдуллоҳ Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Қурайшдан уч киши одамларнинг энг юзи чиройлиси, энг хулқи гўзали ва энг ҳаёси собитлиларидир: Абу Бакр Сиддиқ, Усмон ибн Аффон ва Абу Убайда Жарроҳ розияллоҳу анҳум».

Имом Аҳмад қилган ривоятда имом Ҳасан розияллоҳу анҳу ҳазрати Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳунинг ҳаёларини зикр қилиб туриб, жумладан:

«У уйнинг ичида бўлиб, устидан эшик қулфлоглик турса ҳам, устидан сув қуймоқчи бўлса, ҳаёси кийимини ечиб ташлашга монеълик қилар эди», деганлар.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.